

در سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۲ بیشترین نرخ ترک تحصیل در دوره متوسطه اول است
مرکز آمار ایران اخیراً گزارشی وضعیت اجتماعی و فرهنگی ایران را منتشر کرده است که حاوی آخرین اطلاعات فصلی و سالانه شاخصهای جمعیت، آموزش، سلامت و ... از سال ۱۳۹۵ تا فصل بهار ۱۴۰۲ است.

در فصل آموزش این گزارش به مواردی، چون آخرین آمار باسوادی، ترک تحصیل، نسبت معلم به دانش آموز، نرخ پوشش تحصیلی در مقاطع تحصیلی مختلف و سرانه فضای آموزشی پرداخته شده است.

اطلاعات از وزارت آموزش و پرورش جمع‌آوری شده است. در گزارش اکوایران به طور مفصل به نرخ ترک تحصیل پرداخته می‌شود.

نرخ ترک تحصیل در هر دوره تحصیلی

ترک تحصیل به دانش‌آموزی اطلاق می‌شود که حین تحصیل، بعد از قبولی یا مردودی، به هر دلیلی نظام آموزشی را ترک کرده باشد. این نرخ از تقسیم تعداد دانش‌آموزان مردودی مشغول به تحصیل در سال جاری بر تعداد دانش‌آموزان سال قبل در همان

پایه ضربدر ۱۰۰ محاسبه می‌شود.

بر اساس به گزارش مرکز آمار ایران، نرخ ترک تحصیل در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵، عدد ۰.۹۹ بوده که بعد از پنج سال در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به عدد ۱.۲ درصد رسیده و روند افزایشی را نشان می‌دهد. این نرخ در متوسطه اول نیز ۴.۱۱ درصد بوده که به مرور به ۵.۴۷ درصد رسیده و سیری صعودی را ثبت کرده است. در دوره ابتدایی و متوسطه اول، بیشترین نرخ ترک تحصیل در دوره مورد بررسی یعنی سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود.

در متوسطه دوم، اما نرخ ترک تحصیل از ۴.۵۳ درصد به ۴.۰۴ درصد رسیده که بیشترین نرخ ترک تحصیل در دوره مورد بررسی متعلق به سال تحصیلی ۱۳۹۵_۱۳۹۶ با نرخ ۴.۵۳ درصد بوده است. آمارها نشان می‌دهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱ نرخ ترک تحصیل به کمترین میزان خود در این دوره رسیده و عدد ۲.۳۲ درصد را ثبت کرده است.

در دوره دوم متوسطه چه خبر

است؟

طبق بررسی‌ها به طور کلی در میان سه دوره تحصیلی، در سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۲ بیشترین نرخ ترک تحصیل مجموعاً در دوره متوسطه اول رخ داده است. در این میان همچنین بیشترین رقم ثبت شده متعلق به نرخ ترک تحصیل پسران در دوره متوسطه اول به میزان ۶.۵۴ درصد است.

نکته دیگر در بررسی‌های انجام شده متعلق به دوره متوسطه دوم است. در سال تحصیلی ۱۳۹۸_۱۳۹۹ نرخ ترک تحصیل مجموعاً رقم ۳.۶۷ درصد بوده که در سال بعدی به

رقم ۲.۵ درصد تنزل یافته است.
این موضوع در سال تحصیلی بعدی
نیز ادامه داشته و نرخ ترک
تحصیل به رقم ۲.۳۲ درصد کاهش
یافت. از سوی دیگر، اما در سال
تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۲ نرخ ترک
تحصیل به میزان ۴.۰۴ افزایش
یافت که تقریباً رشدی ۲ برابری
را نسبت به سال تحصیلی
۱۴۰۰_۱۴۰۱ تجربه کرده است.

کرونا، بلای جان تحصیل دانش

آموزان

به باور برخی تحلیلگران اقتصاد آموزش، مهمترین دلیل افزایش نرخ ترک تحصیل در سالهای اخیر به بیماری کویید ۱۹ برمیگردد. به اعتقاد این عده پس از همه‌گیری بیماری کرونا و مجازی شدن آموزش، بسیاری از خانوارها توان تهیه تجهیزات مورد نیاز برای آموزش مجازی را نداشته و به ناچار برخی دانش‌آموزان از تحصیل باز ماندند.

مقایسه نرخ ترک تحصیل دوره ابتدایی میان دختران و پسران نشان می‌دهد که نرخ بیشتر متعلق

به دختران است. به طور مثال در سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۳۹۹ که در دوران اوج‌گیری کرونا بوده، نرخ ترک تحصیل دختران رقم ۱.۲۰ درصد ثبت شده درحالی‌که این نرخ در پسران رقم ۱.۱۶ درصد بوده است. این نرخ، اما در سال تحصیلی پیشین (سال تحصیلی ۱۳۹۹_۱۳۹۸) برای دختران و پسران به ترتیب ۱.۱۳ درصد و ۰.۹۷ درصد ثبت شده است که میزان کمتری را نشان می‌دهد.

ورود به بازار

کار یا آموزش؟

علت دیگری که برخی تحلیلگران برای افزایش نرخ ترک تحصیل بیان می‌کنند، ورود دانش‌آموزان به بازار کار است. با مجازی شدن مدارس در دوران کرونا برخی دانش‌آموزان به بازار کار وارد شدند که با آغاز مدارس مجدد به آموزش برنگشته‌اند و همچنان در بازار کار باقی مانده‌اند. در کنار مجازی شدن آموزش و ناتوانی دهکهای پایین جامعه در تهیه تجهیزات آموزشی باید این نکته را هم در نظر داشته باشیم که وارد شدن دانش‌آموز به بازار کار می‌تواند کمک خرجی برای

خانوار باشد و همین دلیلی برای
عدم بازگشت او به آموزش است.

بررسی سبب آموزش در مصرف خانوارها

اسفند سال ۱۴۰۱، داده‌های بانک
مرکزی نشان داد نرخ تورم
میانگین در گروه خوراکی‌ها و
آشامیدنی‌ها میزان ۷۰.۸ درصد
است. درکنار این باید به تورم
آموزش هم نگاهی داشته باشیم که
میزان ۳۲.۴ درصد ثبت شده و از
میزان شاخص کل که رقم ۴۵ درصد
ثبت شده هم کمتر است. برخی
تحلیلگران اذعان دارند که رشد

قیمت خوراکی، هزینه‌های خانوارهای کم درآمد را بالا برده که ممکن است دلیلی برای حذف آموزش از سبد مصرفی برخی خانوارهای دهک پایین جامعه باشد.

همچنین آمارها نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۲ قیمت خدمات مربوط به «آموزش» نسبت به بهار ۱۴۰۱ بیش از ۵۲ درصد افزایش یافته است. به نظر می‌رسد یکی از دلایل این افزایش، بالارفتن تعرفه مدارس غیرانتفاعی در بهار امسال باشد. خبرهای منتشرشده حاکی از آن است که شهریه برخی از این مدارس از ۱۸ تا ۳۰

میلیون تومان افزایش یافته است.

همچنین آمارها نشان می‌دهند که از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۴۰۱ که دوره مورد بررسی ما در این گزارش است، تورم میانگین بخش مسکن روندی صعودی را طی کرده است و در سال ۱۴۰۱ که بیشترین نرخ ترک تحصیل در دوره ابتدایی و متوسطه اول ثبت شده است، بیشترین تورم میانگین بخش آموزش نیز رخ داده است.

افزایش هزینه‌های زندگی و تورم باعث شده خانوارهای دهکهای پایین جامعه آموزش را از الویت خود خارج کرده و سعی در تامین

نیازهای ضروری‌تر مانند تامین خوراک کنند.

هزینه راهی‌کردن دانش‌آموزان در اول مهر

با همه این تفاسیر روز اول مهر، راهی‌کردن دانش‌آموزان به مدرسه حداقل چقدر هزینه روی دست خانوارها می‌گذارد؟

کیف مدرسه برای پر شدن، به اقلام مختلفی نیاز دارد که این روزها تنوع این اقلام خیلی زیاد شده است. به تنوع اقلام باید

تنوع قیمت و کیفیت را هم اضافه کرد و اگر حداقل قیمت‌ها رو برای خرید اقلام ضروری فرض شود، هزینه کیفی که اول مهر با دانش‌آموزان به مدرسه می‌رود حدود یک میلیون تومان است. البته این اقلام و این هزینه یک میلیون تومانی، تنها برای چند روز استفاده دانش‌آموزان است.

هر چند که این روزها هزینه یک کیف مدرسه برای روز اول مهر حدودا یک میلیون تومان هزینه دارد، اما خانوارهای دهک اول در سال ۱۴۰۰ برای کل سال رقمی حدود ۹۶۰ هزار تومان هزینه کرده‌اند. البته در همین سال

خانوارهای دهک دهم حدوداً ۷
برابر خانوارهای دهک اول برای
لوازم التحریر هزینه کرده‌اند.